

SAMENWERKINGSVERBAND
PASSEND ONDERWIJS
PARKSTAD VO

Breed schakelen

Project “Breed schakelen” maakt voortgezet onderwijs in parkstad inclusiever

Leerlingen met leer-, of gedragsproblemen, fysieke en/ of psychiatrische problematiek vinden in het speciaal onderwijs voor hen passend onderwijs. Toch dromen ook die leerlingen soms van regulier onderwijs en het behalen van een diploma. Je zou het ze allemaal gunnen. Voor een toenemend aantal wordt dit werkelijkheid. In Parkstad laat men zien dat succesvol overstappen van VSO naar VO, mits goed aangepakt, een reële optie is. Voor 6 leerlingen lijkt hun droom nu werkelijkheid te worden. Samen met het samenwerkingsverband is recent de werkwijze “Breed schakelen” ontwikkeld. Ondersteuners, docenten en pedagogen kijken in “breed schakelen”, samen met ouders en in sommige gevallen ook behandelaren, wat voor leerlingen mogelijk is. In een serie artikelen proberen we te achterhalen wat de succesformule is in deze vernieuwde aanpak. Leerlingen, ouders en onderwijsgeevenden komen aan het woord.

EEN INITIATIEF IN PARKSTAD

Breed schakelen, een initiatief in Parkstad, is een speciaal ontwikkelde methode die leerlingen ‘schakelt’ van speciaal naar regulier onderwijs. Een door breed samengestelde werkgroepen bedachte methodiek. Het 3S-model (signaleren-synchroniseren-schakelen) is onderdeel van deze methodiek en werd medio februari 2020 gepresenteerd. Collega’s van VO- en VSO-scholen, het regio samenwerkingsverband VO, leerplicht en onderwijsconsulenten zijn positief over deze aanpak. Ook de besturen van Alterius, LVO, INNOVO en SVO-PL, Movare, Adelante en Cita Verde ondersteunen de nieuwe aanpak.

We zijn nu een paar maanden verder en de eerste 6 deelnemers doorlopen het schakelproces succesvol

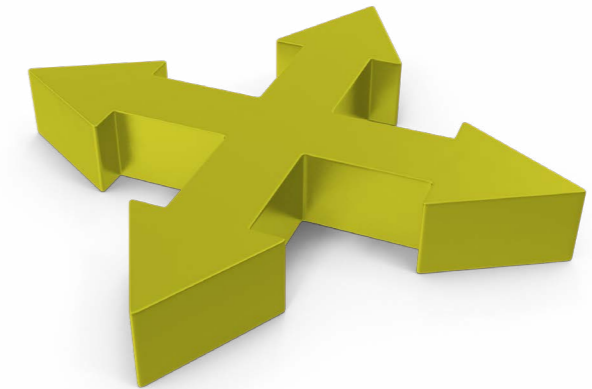
BREED SCHAKELEN VERDIENT EEN KATALYSATOR

Om “breed schakelen” tot een succes te maken benoemde het samenwerkingsverband een procesbegeleider. Kim Wolters vervult deze rol met verve en is de katalysator in een proces met heel gemotiveerde deelnemers. Ouders, leerlingen, ondersteunings-coördinatoren en onderwijsteams werken samen volgens een planmatige aanpak en leveren de zorg die de leerling nodig heeft. Misschien heeft u Kim al ontmoet bij de aanmelding van schakelleerlingen.

VOOR EEN SUCCESVOL SCHAKEL- PROTOCOL MOET JE BREED SCHAKELEN

In de afgelopen maanden is door werkgroepen, bemenst met professionals met veel ervaring, de methodiek van breed schakelen uitgewerkt. Concrete producten zijn ontwikkeld en ondanks Corona is dit schooljaar gestart met testplaatsingen. De overstap van vso naar vo zou je velen gunnen, maar is niet voor iedereen weggelegd.

Een gestructureerd plan, als onderdeel van onze 3S methode, samen met een actieve en positieve instelling van alle betrokkenen zijn het geheim in de aanpak verklaart Kim.

BREED SCHAKELEN MAAKT ONDERWIJS PASSENDER

Goed onderwijs en een goed functionerende ondersteuningsstructuur zijn de kern van passend onderwijs. Hiervoor wil men in Parkstad gaan, zo blijkt o.a. uit de grote animo vanuit het samenwerkingsverband om “breed schakelen” te ontwikkelen en toe te passen. Maar liefst 20 onderwijsexperts gingen aan de slag. Kritische succesfactoren werden benoemd en tal van aanbevelingen geformuleerd. Breed schakelen is van begin af aan vooral een bottom-up proces, door en voor de collega’s die er in de praktijk mee werken. In de afgelopen maanden zijn 6 leerlingen met breed schakelen begonnen.

3-S DE KERN VAN BREED SCHAKELLEN IN EEN NOTENDOP

De methodiek 3-S staat voor *Signaleren-Synchroniseren-Schakelen*. Limburgse onderwijs-professionals ontwikkelden deze planmatige aanpak. Onderstaande samenvatting van de 3 fases doen het totaal te kort, maar geven een indruk.

Fase 1 Signaleren en selecteren

Op basis van een gemeenschappelijk ontwikkeld "gevoel" waarbij motivatie, sociale vaardigheden en zelfstandigheid van de leerling belangrijke elementen zijn, komen de schakelkandidaten in beeld.

Fase 2 Synchroniseren

Alle betrokkenen gaan met elkaar in knooppuntgesprekken aan de slag en formuleren samen een individueel integraal maatwerkplan waarbij duidelijk is wie waarvoor verantwoordelijk is en wat er nodig is om een overstap mogelijk te maken.

Fase 3 Schakelen

Intensieve begeleiding en regelmatig overleggen over hoe het gaat zijn in deze fase de kern. Aan de hand van vooraf uitgewerkte thema's, waarbij duidelijk is wie wat moet doen, doorloopt de leerling een gefaseerd synchronisatie- en begeleidings-programma dat hem of haar brengt

DE SPECIFIEKE HULP WORDT NAAR HET KIND GEBRACHT

In plaats van kinderen met een handicap of leerstoornis uit de gewone schoolomgeving weg te halen en naar een specifieke setting te brengen, wordt bij inclusief onderwijs de specifieke hulp naar het kind gebracht in de gewone school.

De extra ondersteuning kan hierbij komen vanuit een school voor speciaal of buitengewoon onderwijs, of vanuit een regionaal expertisecentrum. Breed schakelen als onderdeel van inclusiever onderwijs betekent dat de leerling gaat opgroeien in een "gewone" schoolomgeving, vriendjes maken in zijn buurt, met broers of zussen op school zitten enz. De voorstanders stellen dat deze kinderen veel opsteken door te leren van klasgenoten, wat veel minder evident is in een afgezonderde omgeving waar het gemeenschappelijk kenmerk de handicap is. Maar het is niet voor elk kind haalbaar of wenselijk: voor hen is speciaal onderwijs een betere oplossing.

IN PARKSTAD WORDT INCLUSIEVER ONDERWIJS STRAKS DOOR ALLE TEAMS GEDRAGEN

Om het schakelen van speciaal naar regulier onderwijs succesvol te maken zijn een aantal dingen belangrijk. "We moeten het allemaal echt willen", geeft Kim aan. Het hele team moet worden meegenomen en expertise gedeeld, zonder dat leraren ervaren dat ze overal goed in moeten zijn. "Alle schakelleerlingen worden als de verantwoordelijkheid van iedereen gezien. Dat merken we nu heel duidelijk, vervolgt Kim. Het inclusiever maken van het onderwijs hoeft niet morgen af te zijn. Teams werken met elkaar en bepalen welke expertise er al is en wat nog geleerd kan worden en bij dit leren helpen ze vanuit het VSO en samenwerkingsverband heel graag. In dit project wordt "breed schakelen" gezien als een ontwikkeling waarbij o.a. gestreefd wordt om bureaucratie tot een minimum te beperken zodat leraren niet ervaren dat er nog veel papiergedoe bovenop komt. Projectleider Kim zorgt voor ondersteuning waarbij ook zij voortdurend in gesprek blijft met de ouders.

IN THE SPOTLIGHTS: KIM WOLTERS

Na het VWO volgde Kim de versnelde PABO. Zij werkte als vervanger, want het vinden van een vaste baan was een paar jaar geleden erg moeilijk. Om haar creativiteit verder te ontwikkelen vond Kim tijdelijk een leuke baan bij het opzetten van een Italiaanse kledingzaak. Toen echter de mogelijkheid zich voordeed om te vervangen bij kinderen met gedragsproblemen pakte ze deze uitdaging met twee handen aan. Naast werken in het SBO deed Kim ook ervaring op bij een dorpsschool. De uitdaging van speciaal basisonderwijs bleek echter meer Kims ding. Na de toelatingstoets voor de pre-master koos Kim voor een fulltime studie orthopedagogiek. Via een stage kwam ze op "de Buitenhof", school voor speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. In het kader van innovatie kreeg Kim

op "de Buitenhof" een baan als orthopedagoog. Daar ontwerpt zij nieuwe leerlijnen en volgt zij het ontwikkelingsperspectief van de leerlingen. Daarnaast werkt Kim als projectleider "breed schakelen" voor het samenwerkingsverband.

Kim heeft hobby's zat. Ze reist graag. Zo bezocht ze Afrika, Canada, Indonesië en Dubai. Na Corona staat er meer in de planning. Kim is sportief: ze loopt hard, snowboardt en wil dolgraag leren kitesurfen. In de zomer zie je Kim veel buiten. Op haar wielrenfiets of joggend crosst ze door het Limburgse land. Bij voorbeeld in de omgeving van Ohé en Laak...want daar woont haar grote liefde Bart. Samen klussen ze aan hun „buitenverblijf“ een oldtimer caravan en maken ze mooie toekomstplannen.

Inclusiever onderwijs is een proces in plaats van een einddoel

PETER TILLMANN, ONDERWIJS STORYTELLER

